

PREVENTIVNÍ PROGRAM

2019 - 2020

V Poličce 1. 9. 2019

Vypracovala: Mgr. Erika Jiroušová, školní metodik prevence

Schválil: Mgr. Josef Dvořák, ředitel školy

Základní údaje o škole

Název a adresa školy	Gymnázium, Polička, nábřeží svobody 306
Ředitel školy (ŘŠ)	Mgr. Josef Dvořák
Telefon na ředitele	461 722 102
E-mail na ředitele	dvorak@gympolicka.cz
Školní metodik prevence (ŠMP)	Mgr. Erika Jiroušová
Telefon na ŠMP	461 722 102, 732142783
E-mail na ŠMP	jirousova@gympolicka.cz
Specializační studium	ano
Realizátor vzdělávání	CŽV Ústí nad Orlicí
Výchovná poradkyně (VP)	RNDr. Marta Najbertová
Telefon na VP	461 722 102, 604 799 579
E-mail na VP	najbertova@gympolicka.cz
Specializační studium	ano
Realizátor vzdělávání	UK Praha
Počet tříd	12
Počet studentů	346
Počet ped. pracovníků	33
Počet provozních pracovníků	12

Charakteristika školy

Gymnázium, Polička, nábřeží Svobody 306 je střední všeobecně vzdělávací škola, která připravuje žáky především ke studiu na vysokých školách a vyšších odborných školách. Ve škole je 8 tříd osmiletého gymnázia a 4 třídy čtyřletého gymnázia. S celkovým počtem 346 studentů se považujeme za školu s rodinným prostředím, kde se mezi sebou jednotliví studenti i učitelé znají. V tomto školním roce naše škola oslaví své sté narozeniny, nicméně může se pyšnit velice moderním vybavením v učebnách fyziky, chemie, IVT a cizích jazyků i v některých kmenových třídách.

Na škole je zřízeno poradenské pracoviště. Ve škole působí školní metodik prevence a výchovná poradkyně. Nemáme školního psychologa. Spolupracujeme s Mgr. Tvrdíkovou z PPP Ústí nad Orlicí. Ředitel školy, Mgr. J. Dvořák, podporuje preventivní aktivity a pravidelná společná setkání se ŠMP a VP.

Ve škole je k dispozici jídelna, klubovna, studovna, nahrávací studio, posilovna, sportovní hala, venkovní sportovní hřiště a venkovní třída. Za problematické místo byly považovány společné šatnové kóje, které byly volně přístupné, a tudíž mohlo dojít k odcizení či poničení majetku studentů. Tyto kóje byly během prázdnin odstraněny a místo nich byly pořízeny samostatné uzamykatelné skříňky.

CÍLE PROJEKTU

1. Krátkodobé cíle:

Seznámit pedagogy s novým PP a s krizovým plánem.

Zmapovat situaci ohledně žvýkání tabáku, zjistit, ve kterých třídách a v jakém počtu se vyskytuje a připravit preventivní program

Zvážit zavedení třídnických hodin

Zmapovat situaci používání mobilních telefonů – postoj žáků, učitelů, rodičů

2. Střednědobé cíle

Prohloubit spolupráci ŠMP a třídních učitelů

Podpořit vzájemné supervize

Detailně rozpracovat preventivní aktivity s pedagogy, kteří je konají v rámci výuky

Monitorovat situaci ve třídě 5.P, posilovat spolupráci a sounáležitost třídy, podpořit jejich pozitivní naladění.

3. Dlouhodobé cíle vzhledem k cílovým skupinám:

Žáci:

Vytváření pozitivní atmosféry ve škole i ve třídních skupinách, atmosféry vzájemného respektu, bezpečí a udržování kázně.

Výchova ke zdravému životnímu stylu. Podněcování žáků k pravidelným sportovním a zájmovým činnostem.

Podpora žáků v jejich nápadech, potřebách a tvořivosti. Podpora talentovaných žáků.

Podpora sociálních dovedností žáků – umění týmové práce, řešení konfliktů, otevřená komunikace, odolávání tlaku vrstevnické skupiny apod.

Formování postojů k sociálně nežádoucímu a rizikovému chování a podpora již zformovaných zdravých postojů. Předcházet užívání návykových látek, včetně alkoholu a tabáku.

Učitelé:

Spolupráce při tvorbě a realizaci preventivního programu, ŠVP

Další vzdělávání učitelů v oblasti prevence

Rodiče:

Prohloubení spolupráce a zlepšení komunikace školy s rodiči

ČINNOSTI NUTNÉ K DOSAŽENÍ CÍLE

Výchova

Výchovné působení na studenty během vyučování a veškeré školní činnosti.

Osobní příklad – rozhodujícím prvkem úspěšnosti preventivního působení jsou pedagogové, kteří svou erudicí i svými životními a morálními postoji reprezentují hodnoty potřebné při výchově studentů k pozitivním životním postojům, ke zdravému životnímu stylu.

Výuka

Výuka je nejdůležitějším prostředkem, jak dosáhnout cílů vytýčených v jednotlivých bodech Preventivního programu. Školní vzdělávací program je sestaven tak, aby obsahoval všechna uvedená témata primární prevence a bylo tak zajištěno, že je žáci absolvují v rámci normální výuky nebo pravidelných školních aktivit jako jsou projektové dny, exkurze, besedy, výjezdové akce atp. Některá témata se probírají opakovaně a ve více předmětech. Studenti tak mají možnost seznámit se s toutéž problematikou z různých úhlů pohledu a v různých souvislostech. To přispívá k upevnění takto získaných kompetencí.

Ostatní formy preventivní činnosti (preventivní programy, sportovní programy, kulturní programy, videodokumenty, knihovna atp.) viz Preventivní program v následující části.

Monitoring během přestávek a volných hodin – během přestávek a volných hodin je zaveden systém dozorů na chodbách, v klubovně a v jídelně. Dozírající pedagog kontroluje bezpečnost žáků a současně monitoruje situaci ve škole.

Preventivní program pro žáky

A. Specifická prevence

1. Vrstevnické programy – chlouba našeho preventivního programu, viz. příloha PP č. 1

- **Psychohrátky** – 2P (víkendový pobyt s protidrogovou tematikou)

2. Diskusní besedy s odborníky

- „**Nebezpečí stresu a jeho zvládnání**“ (prevence psychosomatických poruch), 1P,1A
- „**Volný čas a poruchy chování**“ (prevence záškoláctví aj.) -2P
- „**Poruchy výživy**“ (prevence psychosomatických chorob) - 3P
- „**Rodinná a sex. výchova**“ (sex. přenosné chorobz, plán. rodičovství) – 3P, 1A, 5P
- „**Nebezpečí závislosti – gamblerství a jiné**“ (prevence závislosti) – 4P
- „**Jeden svět**“ - festival dokum. filmů o lidských právech + diskuse
- „**Trestní právo**“, „**Právo a drog. problematika v rámci okresu Svitavy**“ (prevence kriminality) – 3A, 7P v rámci ZSV
- **Den zdraví** – (prevence obezity, poruchy příjmu potravy...) – 3A, 7P profesní

3. Interaktivní programy

- „**Prevence násilí a šikany. Kyberšikana.**“ (p. Krampota, ACET) vybrané třídy – ve spolupráci s Mozaikou, SVČ
- „**Člověk a zdraví**“ - racionální výživa, měření tělesného tuku, stanovení BMI – 3P v rámci OV
- „**Život zrakově handicapovaných osob** (Tyfloservis) – profesní 7P a 3A
- „**Finanční gramotnost**“ – vybrané třídy (p. Smejkal, ve spolupráci s Mozaikou, SVČ)
- „**Netolismus**“ – (ACET, p. Krampota, ve spolupráci s Mozaikou, SVČ,) vybrané třídy

4. Jiné:

- **Informativní nástěnky prevence rizikového chování** – umístěny na chodbě v přízemí
- **Protidrogová knihovnička a videotéka** – umístěna v kabinetě biologie
- **Schránka důvěry** – na chodbě v přízemí, kontrola spadá pod kompetenci komise kriminality

B. Nespecifická prevence

1. **Adaptační kurzy pro žáky 1A a 1P** (atmosféra ve třídě, koheze skupiny)

2. **Sportovní programy**

- **Lyžařský kurz** (třídy 2P, 5P a 1.A)
- **Vodácký kurz** (třídy 3.A a 7.P)
- **Plavání** (žáci třídy 1.P)

3. **„Jak se mám učit?“** (duševní a pracovní hygiena žáků) – 1P a 1A

přednáška s interaktivními prvky pro žáky, metodika efektivního učení, denní režim

4. **Interaktivní programy**

- **„Noc na gymnáziu“** (volnočasové aktivity, třídní, mezitřídní vztahy)
  - převážně nižší ročníky, popřípadě společný pobyt mladších i starších studentů
- **„Noc s Andersenem“** (sociální klima) - spolupráce ročníků nižšího a vyššího gymnázia

5. **Charitativní a osvětová činnost**

- **sbírky** např. „Srdíčkový den“, „Bílá pastelka“ - dobrovolníci z řad studentů, ale i organizované samotnými studenty
- **program DOFE** – dobrovolnická činnost

6. **Jiné**

- kulturní program (Majáles, adventní pondělky, divadelní představení)
- soutěže, olympiády

C. Doplnkové aktivity pro žáky

Zájmové kroužky a nepovinné předměty na gymnáziu

- Sportovní hry
- Seminář z hudební výchovy / Seminář z výtvarné výchovy
- Pěvecký sbor Juliettes
- Náboženství, dobrovolný kroužek s p. farářem T. Enderlem (téma pro tento rok: Etika aneb jak si zpackat život na poličském gymnáziu)
- Konverzace v anglickém jazyce s rodilou mluvčí (klub s lektorkou Jubilee Marshall)
- Program DofE (Cena Vévody z Edinburghu)
- Kroužek MAKERS (modelování, 3D tisk,...)

Žáci mají možnost využít ve volném čase školní knihovnu, klubovnu a studovnu. Dále je k dispozici nahrávací studio a posilovna (po domluvě s odpovědným učitelem).

Preventivní program pro pedagogické pracovníky

- Průběžné informování ped. pracovníků školním metodikem prevence o novinkách, změnách v oblasti prevence na pravidelných poradách
- Samostudium: Knihovnička ŠMP – k dispozici všem pedagogickým pracovníkům:
  - *Třídní učitel jako kouč*
  - *Nastavení mysli*
  - *Najděte si svého maršala*
  - *Efektivní výukové nástroje pro učitele*
- Metodické konzultace s ŠMP (dle potřeby)
- Metodické konzultace pro učitele s psycholožkou PPP (dle potřeby)

Preventivní programy pro rodiče a zákonné zástupce

- Třídní schůzky
- Možnost konzultací či řešení problémových situací (dle domluvy, TU, ŠMP, VP)
- Metodické konzultace s psycholožkou PPP (dle domluvy)
- Pozvání na přednášku „Poruchy učení a chování“ (podzim 2019)
- Možnost účasti na školních akcích:
přednášky (např. Poličsko mluví o vzdělání),
koncerty, besedy, DOD, školní ples, Majáles, Projektový den, adaptační kurz a jiné.

Preventivní a Krizový plán vychází z těchto dokumentů:

- Školský zákon č. 561/2004 Sb. o předškolním, školním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání
- „Tabákový zákon“ Zákon o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek
- Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Č. j. 37014/2005-25
- Metodický pokyn MŠMT k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních, MŠMT- č. j. 22294/2013-1
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, MŠMT č. j. 21291/2010-28
- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních č. j. 21149/2016
- Pokyn MŠMT č. j. 14423/99-22 k výchově proti projevům rasismu
- Zákon 109/2002 Sb. o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů
- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí na období 2013-2018
- Dodržování pravidel prevence vzniku problémových situací týkajících se žáků s PAS ve školách a školských zařízeních, MŠMT č. j. 5217/2017-1
- Školský zákon č. 563/2004 Sb. o pedagogických pracovnících
- Zákon 562/2004 Sb. ze dne 24. září 2004, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím školského zákona (Změna: 264/2006 Sb., 428/2012 Sb., 332/2014 Sb.)
- Vyhláška č. 197/2016 Sb., kterou se mění vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další vyhlášky
- Stručný návod na zabezpečení procesů souvisejících s GDPR
- Pomůcka k nově zakotveným právům a povinnostem pedagogických pracovníků a k povinnému vyloučení žáka nebo studenta k 1. 9. 2017
- „Pravidla pro rodiče a děti k bezpečnějšímu užívání internetu“ Č.j.: 11 691/2004-24
- Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví 10 194/2002-14
- Zákon č. 359/1999 Sb. Zákon o sociálně-právní ochraně dětí

Evaluace preventivního programu 2018-2019

V uplynulém školním roce se stal novým ředitelem Mgr. J. Dvořák, který se o prevenci zajímal a podporoval pravidelná společná setkání s metodikem prevence a výchovnou poradkyní.

Na začátku školního roku proběhly adaptační kurzy pro první ročníky (1.A, 1.P) vedené proškolenými vrstevníky. Nově vzniklé kolektivy tak dostaly šanci lépe se poznat jak mezi sebou, tak s některými učiteli a staršími studenty. Pro tyto třídy a zároveň pro jejich rodiče byla připravena u nás již pravidelná beseda s Mgr. Tvrdíkovou (z PPPUO) na téma jak se učit a zvládat stres spojený s přechodem na novou školu.

Ve třídě 4.P bylo podezření na nezdravé chování mezi některými spolužáky, proto byl připraven program „Před tabulí, za tabulí“ vedený lektorkami z PPPUO. Tento program měl dvě části. V první části se potvrdilo, že vztahy ve třídě byly narušené a to nesprávným postupem při řešení problému, žáci byli v nejistotě, byla cítit nedůvěra, celkově se se třídou hůře pracovalo. Cílem programu bylo situaci vysvětlit a urovnat a pokusit se vrátit do třídy pocit bezpečí a důvěry. Při druhé části tohoto programu, která proběhla v květnu, byla již situace ve třídě vyhodnocena jako dobrá a stabilní, bylo nám doporučeno pracovat na posílení dobrých vztahů ve třídě, při řešení problémů postupovat jednotně po předchozí společné (TU, ŠMP, VP) domluvě.

Během uplynulého školního roku došlo k opakovaným krádežím ve třídě 1.A. Do tohoto kolektivu byl proto pozván tiskový mluvčí Policie ČR, který připravil interaktivní besedu na téma Trestní odpovědnost. Evaluace této besedy ukázala, že byla pro studenty přínosná, ocenili ji velice pozitivně. Tato událost s sebou přinesla i následné řešení prevence krádeží. Šatní kóje, které byly nezabezpečené a přístupné všem, byly během prázdnin zrušeny a na místo nich byly namontovány uzamykatelné skříňky pro všechny studenty. Z kapacitních důvodů bude ve většině případů jedna skříňka sdílena dvěma studenty.

Další problém, který se vyskytl během lyžařského kurzu třídy 5.P a školního výletu 4.P, bylo požití alkoholu a porušení zákazu kouření. Pro třídu 5.P byla proto zařízena interaktivní beseda na téma návykové látky pořádaná opět tiskovým mluvčím Policie ČR panem O. Zemanem. Pro třídu 4.P již program nebyl připraven, jelikož se událost stala v závěru školního roku, ale na tento problém se zaměříme v novém školním roce. Ačkoliv žáci gymnázia mají preventivní program zaměřený na návykové látky (Psychohrátky ve třídě 2.P), je třeba se na tuto oblast rizikového chování zaměřit více a pravidelně.

Příloha PP č. 1: Vrstevnický program

Vrstevnický program na naší škole funguje již dvacet let a jsme na něj velice pyšní. Vrstevnický program obsahuje:

- Vyškolení skupiny lektorů
- Nadstavbový výcvik lektorů
- Působení lektorů na vrstevníky a žáky/studenty mladší

a) vyškolení skupiny lektorů

Skupinový psychosociální výcvik v rozsahu 30 hodin vedený psycholožkou PPP Ústí nad Orlicí, probíhá ve dvou stupních:

I. stupeň – víkendové soustředění, 6 bloků vedených částečně lektory VP z řad studentů a částečně psycholožkou. Obsah bloků je následující:

- Seznamování, komunikace
- Sebepoznání
- Návykové látky
- Odpovědi na otázky účastníků, autentické výpovědi o zkušenostech s NL
- Pomoc
- Odmítání

II. stupeň – víkendové soustředění pod vedením psycholožky, 8 bloků s tématy:

- jak mluvit při besedách s vrstevníky o návykových látkách, jak odpovídat na nejčastěji kladené otázky
- rozhodování – rozhodovací diagram, jak se odpovědně rozhodnout
- dohadování – jak trvat na svém a neznepřátelit si oponenta, komunikační strategie V. Satirové
- otevřená hra v komunikaci, jak se jí naučit – negativní a pozitivní komunikační strategie
- pokračování – techniky odmítání, formulace "já vzkazů", přeznačkování
- projekty účastníků, příprava jejich vlastní práce s vrstevníky, metodické rady (2 bloky)
- reflexe kursu

Prostředky k dosažení cíle – informativní bloky a zážitkové formy (psychohry, hraní rolí, sebepoznávání, komunikační a oddechové hry)

Absolventi 1. a 2. stupně obdrží osvědčení, které vydá PPP Ústí nad Orlicí. Mohou poté působit samostatně jako lektori vrstevnických programů na ZŠ a SŠ.

Dle zájmu studentů a možností školy v tomto školním roce bude vyškolen asi 15 studentů.

b) nadstavbový psychosociální výcvik lektorů VP

- víkendové soustředění pro zájemce vedené odborníky z oboru psychologie - projektivní techniky sebepoznávání, nonverbální komunikace, typologie, drogy a zdraví, poruchy chování, psychologická péče v ČR drogově závislým
- jednodenní soustředění pro zájemce z řad lektorů - koheze kolektivu, video trénink interakcí – spolupráce s PPP Ústí nad Orlicí

c) působení lektorů na vrstevníky a žáky/studenty mladší

Formy:

- **Víkendové psychohrátky** - psychosociální výcvik zaměřený na prevenci sociálně patologických jevů pro mládež ve věku 12-15 let (žáci gymnázia). Program je zaměřen na formování a upevnění postoje účastníků ve vztahu k návykovým látkám, poskytnutí objektivních informací o návykových látkách a o nebezpečí s nimi spojeném, upevnění osobnosti účastníků, jejich sebepoznání, sebereflexe, schopnost odpovědně se rozhodnout (realizace závisí na získání potřebných finančních prostředků)
- **Sebeobrana proti šikaně** - psychosociální výcvik zaměřený na prevenci sociálně patologických jevů pro mládež ve věku 12 - 15 let (žáci gymnázia). Program je zaměřen na formování a upevnění postoje účastníků ke svým vrstevníkům, posílení přátelských vztahů. Upevnění osobnosti účastníků, jejich sebepoznání, sebereflexe, schopnost komunikace
- **činnost lektorů na ZŠ a ostatních zařízeních v regionu**
- vedení skupin dětí 13-15letých - aplikace osvojených metod psychosociálního výcviku: ZŠ Polička popř. jiná ZŠ v okolí, Gymnázium Svitavy a jiné SŠ v regionu
- **činnost lektorů na Gymnáziu v Poličce**
- vedení první části psychosociálního výcviku nové skupiny lektorů z nižších ročníků, psychohry pro žáky nižších ročníků v rámci akce „Noc na gymnáziu“ - průběžně pro třídy nižšího gymnázia
- besedy v hodinách ZSV- interaktivní preventivní program (metody rozhodování, sebepoznání, komunikace, empatie)

Příloha PP č. 2: Program proti šikanování

Úkolem programu je co nejdříve detekovat a účinně léčit případnou šikanu. Pro případ řešení výskytu šikany na naší škole je sestaven „**Krizový plán proti šikanování**“.

Metodika **první pomoci** pedagogů při šikaně zahrnuje 4 kroky:

- I. Diagnostiku šikany
- II. Vyšetřování
- III. Nápravu
- IV. Léčbu

Metody vyšetřování, nápravy a léčby jsou voleny dle závažnosti šikanování. Škola řeší šikanu podle předem zvolených postupů buď vlastními silami, nebo spolupracuje s dalšími institucemi. Rozlišujeme dva stupně závažnosti – počáteční a pokročilý, které se odlišují charakteristickými rysy chování, spoluprací, vztahy a celkovou atmosférou ve skupině.

Pro případ výskytu šikany je na škole ustanovena **skupina osob zodpovědná za její řešení**, kterou tvoří školní metodička prevence (ŠMP), výchovný poradce (VP) a třídní učitel. V případě složitějšího řešení se škola obrací na okresní metodičku prevence.

A. Strategie první pomoci při počáteční šikaně se standardní formou (první až třetí stupeň vývojové destrukce, kdy normy, hodnoty a postoje vůči šikanování ve skupině nejsou přijaty většinou)

Vyšetřování: probíhá vlastními silami školy:

1. Rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili a s oběťmi.
2. Nalezení vhodných svědků.
3. Individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky (NIKDY konfrontace obětí a agresorů).
4. Zajištění ochrany obětem.
5. Rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi.

Náprava: je realizována buď

a) metodou usmíření – sleduje se vnitřní proměna vztahů mezi oběťmi a agresory k lepšímu, potrestání se nekoná, použití této metody je ale omezené, lze ji užít pouze u počátečních stadií a dětí mladšího školního věku

nebo

b) metodou vnějšího nátlaku – záměrem je přinutit trestem a strachem viníky k zastavení agresivního chování a k dodržování oficiálních norem

Postup zahrnuje 3 kroky:

- individuální nebo komisionální pohovor s aktéry (agresory, popřípadě s jejich rodiči)
- oznámení o potrestání agresorů před celou třídou. Šikana je posuzována ze strany šikanujícího jako závažné porušení školního řádu a budou z něho vyvozeny přísné sankce. Podle závažnosti porušení bude žákovi uděleno výchovné nebo kázeňské opatření (viz Hlava školního řádu). Cílem je přesvědčit žáky, že škola dokáže zajistit ochranu slabých před silnými.
- ochrana oběti (např. stanovení ochránců oběti, poradit, jak se chovat v případě opakování šikany, pomoc najít spojence – kamaráda, zpřísnění dozorů, aby se zabránilo další šikaně).

Léčba:

např. pomocí ZIPu (základní intervenční program) – systematická práce třídního učitele popřípadě ŠMP a VP (průvodci programu) se školní skupinou. Cílem je zastavení sebeustrukce a nastartování sebeozdravného procesu skupiny a vnitřní proměny vztahů ve třídě a posílení imunity proti případnému opakování šikanování).

Pracuje se s agresorem (jeho náhled na vlastní chování, motivy, rodinné prostředí). Zabránění pokračování jednání agresora – snaha o nápravu jeho chování, není - li vstřícný, pak uzavření písemné dohody – co nebude (bude) agresor dělat a stanoví se, co se stane, když dohodu poruší. V případě potřeby se mu zprostředkuje péče pedagogicko-psychologické poradny, střediska výchovné péče nebo jiných odborníků – klinických psychologů atd.

Pomoc vytvoření třídní charty pravidel chování.

B. Strategie při pokročilé šikaně s neobvyklou formou – brutální a nestandardní – např. výbuch skupinového násilí vůči oběti, tzv. třídního lynčování (čtvrtý a pátý stupeň šikanování, kdy normy, hodnoty a postoje vůči šikanování byly přijaty většinou či dokonce všemi členy skupiny)

Škola spolupracuje s dalšími institucemi a orgány, a to zejména s PPP, SVP, OSPOD, Policií ČR.

Vyšetřování zahrnuje následující kroky:

1. Překonání šoku pedagogického pracovníka a bezprostřední záchrana oběti.
2. Domluva pedagogických pracovníků na spolupráci a postupu vyšetřování.
3. Zabránění domluvě agresorů na křivé výpovědi.
4. Pokračující pomoc a podpora oběti.
5. Nahlášení policii.
6. Vlastní vyšetřování.

V případě negativních dopadů šikanování na oběť je nutné jí zprostředkovat péči PPP, SVP, speciálně pedagogického centra nebo dalších odborníků – klinických psychologů, psychoterapeutů nebo psychiatrů.

Náprava a léčba jsou složité, realizují se na základě rady odborníků – především psychologů z PPP.

Je třeba zdůraznit významnou úlohu **spolupráce školy s rodiči obětí**.

Podrobnější vysvětlení viz. metodické příručky Michala Koláře „**Bolest šikanování**“ nebo „**Skrytý svět šikanování na školách**“

+

Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních 2016

Příloha PP č. 3: Pravidla prevence vzniku problémových situací týkajících se žáků s PAS

Poruchy autistického spektra (dále jen „PAS“) jsou skupinou poruch, které se diagnostikují na základě projevů chování. Jsou označovány jako vývojové poruchy, mezi které jsou řazeny mj. dětský autismus, atypický autismus, Rettův syndrom, Aspergerův syndrom aj. Základní diagnostická triáda PAS zahrnuje různou míru narušení v těchto oblastech: sociální interakce a sociálního chování, verbální i neverbální komunikace, v oblasti představitosti a hry, omezených vzorců chování, zájmů nebo aktivit.

PAS jsou celoživotní, některé projevy s věkem mizí, jiné se zase mohou objevit. Děti, žáci a studenti s PAS považujeme ve školské praxi za žáky s různou mírou speciálních vzdělávacích potřeb. Chování a jednání žáků s PAS ovlivňuje především odlišné vnímání, porozumění a sociální komunikaci. Chování a projevy jsou u každého žáka s PAS značně různorodé. Krizové situace zahrnují zejména rizikové chování vyvolané situací, která nastane z důvodu nepochopení současné potřeby žáka, kterým může být nepohodlí, změny aktuálního zdravotního stavu, či jiných faktorů, které ovlivňují jeho aktuální naladění. Reakcí žáka na takové nepochopení je řešení situace neadekvátním způsobem, neadekvátními verbálními projevy, vzdorovitým chováním, stereotypním chováním, agresí vůči ostatním spolužákům či dospělým, sebepoškozováním, výbušným chováním, vulgárním vyjadřováním apod. Pro předcházení krizovým situacím spojeným s rizikovým chováním žáků s PAS je nutné dodržovat tato pravidla:

- pravidlo přesnosti, jasnosti instrukcí a zajištění předvídatelnosti
- pravidlo jasné a konkrétní motivace
- pravidlo vyšší míry tolerance
- pravidlo důslednosti v přístupu
- vyšší míra vizuální podpory
- nadstandardní řešení obtíží s pozorností
- vyšší míra vysvětlování sociálně komunikačních pravidel a situací, vyšší míra pomoci v některých situacích, které vyžadují praktický úsudek
- možnost odpočinku, relaxace

Pro případ výjimečných situací vytvoří škola krizový plán individuálně pro žáka, kterému krizová situace hrozí z důvodu přidružených zdravotních komplikací, včetně žáků s PAS. Krizový plán bude obsahovat popis konkrétních kroků při vzniku nevhodného chování, problémového chování či problémové situace, vymezení kompetencí a odpovědnosti jednotlivých zaměstnanců, včetně přesného stanovení podmínek kdy a za jakých okolností škola žádá o pomoc jiné odborníky.

Návrh struktury a obsahu krizového plánu pro případ předcházení vzniku problémových situací u žáků s PAS ve školách či školských zařízeních, doporučený MŠMT: http://www.msmt.cz/file/40397_1

Příloha PP č. 4: Systém organizace a řízení primární prevence rizikového chování u žáků (kompetence)

Ředitel školy a školského zařízení

Je přímo zodpovědný za prevenci a za řešení zjištěných projevů rizikových forem chování. Vytváří podmínky pro předcházení rozvoje rizikového chování zejména

- a) zabezpečením poskytování poradenských služeb ve škole se zaměřením na primární prevenci rizikového chování, koordinací tvorby, kontrolou realizace a pravidelným vyhodnocováním Minimálního preventivního programu školy,
- b) zapracováním do školního řádu a vnitřního řádu řešením aktuálních problémů souvisejících s výskytem rizikového chování ve škole,
- c) jmenováním školního metodika prevence, pedagogického pracovníka, který má pro výkon této činnosti odborné předpoklady, kvalifikaci, případně mu zajistí podmínky ke studiu k nezbytnému výkonu specializovaných činností v oblasti prevence rizikového chování,
- d) pro systematické další vzdělávání školního metodika v oblasti specifické primární prevence a pro činnost školního metodika s žáky a zákonnými zástupci nezletilých žáků ve škole,
- e) podporou týmové spolupráce školního metodika, výchovného poradce, školního psychologa/školního speciálního pedagoga, třídních učitelů a dalších pedagogických pracovníků školy při přípravě, realizaci a vyhodnocování Preventivního programu,
- f) spoluprací s metodikem prevence v PPP a s krajským školským koordinátorem prevence,
- g) podporou aktivit příslušného obecního úřadu zaměřených na rozvoj zdravého životního stylu
- h) monitorováním a vyhodnocováním realizace Preventivního programu a realizace dalších opatření, ve školním řádu a vnitřním řádu musí být popsána kontrolní a sankční opatření v oblasti rizikového chování ve škole.

Školní metodik prevence

Standardní činnosti školního metodika prevence jsou vymezeny příslušným právním předpisem.

Standardní činnosti školního metodika prevence

Metodické a koordinační činnosti

- 1) Koordinace tvorby a kontrola realizace preventivního programu školy.
- 2) Koordinace a participace na realizaci aktivit školy zaměřených na prevenci záškoláctví, závislostí, násilí, vandalismu, sexuálního zneužívání, zneužívání sektami, prekriminálního a kriminálního chování, rizikových projevů sebepoškozování a dalších sociálně patologických jevů.
- 3) Metodické vedení činnosti pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence sociálně patologických jevů (vyhledávání problémových projevů chování, preventivní práce s třídními kolektivy apod.).
- 4) Koordinace vzdělávání pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence sociálně patologických jevů.
- 5) Koordinace přípravy a realizace aktivit zaměřených na zapojování multikulturních prvků do vzdělávacího procesu a na integraci žáků/cizinců; prioritou v rámci tohoto procesu je prevence rasizmu, xenofobie a dalších jevů, které souvisí s otázkou přijímání kulturní a etnické odlišnosti.
- 6) Koordinace spolupráce školy s orgány státní správy a samosprávy, které mají v kompetenci problematiku prevence sociálně patologických jevů, s metodikem preventivních aktivit v poradně a s

odbornými pracovišti (poradenskými, terapeutickými, preventivními, krizovými, a dalšími zařízeními a institucemi), které působí v oblasti prevence sociálně patologických jevů.

7) Kontaktování odpovídajícího odborného pracoviště a participace na intervenci a následné péči v případě akutního výskytu sociálně patologických jevů.

8) Shromažďování odborných zpráv a informací o žácích v poradenské péči specializovaných poradenských zařízení v rámci prevence sociálně patologických jevů v souladu s předpisy o ochraně osobních údajů.

9) Vedení písemných záznamů umožňujících doložit rozsah a obsah činnosti školního metodika prevence, navržená a realizovaná opatření.

Informační činnosti

1) Zajišťování a předávání odborných informací o problematice sociálně patologických jevů, o nabídkách programů a projektů, o metodách a formách specifické primární prevence pedagogickým pracovníkům školy.

2) Prezentace výsledků preventivní práce školy, získávání nových odborných informací a zkušeností.

3) Vedení a průběžné aktualizování databáze spolupracovníků školy pro oblast prevence sociálně patologických jevů (orgány státní správy a samosprávy, střediska výchovné péče, poradny, zdravotnická zařízení, Policie ČR, orgány sociální péče, nestátní organizace působící v oblasti prevence, centra krizové intervence a další zařízení, instituce i jednotliví odborníci).

Poradenské činnosti

1) Vyhledávání a orientační šetření žáků s rizikem či projevy sociálně patologického chování; poskytování poradenských služeb těmto žákům a jejich zákonným zástupcům, případně zajišťování péče odpovídajícího odborného pracoviště (ve spolupráci s třídními učiteli).

2) Spolupráce s třídními učiteli při zachycování varovných signálů spojených s možností rozvoje sociálně patologických jevů u jednotlivých žáků a tříd a participace na sledování úrovně rizikových faktorů, které jsou významné pro rozvoj sociálně patologických jevů ve škole.

3) Příprava podmínek pro integraci žáků se specifickými poruchami chování ve škole a koordinace poskytování poradenských a preventivních služeb těmto žákům školou a specializovanými školskými zařízeními.

Třídní učitel (ve vztahu k primární prevenci):

a) spolupracuje se školním metodikem prevence při zachycování varovných signálů, podílí se na realizaci Preventivního programu a na pedagogické diagnostice vztahů ve třídě,

b) motivuje k vytvoření vnitřních pravidel třídy, která jsou v souladu se školním řádem, a dbá na jejich důsledné dodržování (vytváření otevřené bezpečné atmosféry a pozitivního sociálního klimatu ve třídě); podporuje rozvoj pozitivních sociálních interakcí mezi žáky třídy,

c) zprostředkovává komunikaci s ostatními členy pedagogického sboru a je garantem spolupráce školy se zákonnými zástupci nezletilých žáků třídy,

d) získává a udržuje si přehled o osobnostních zvláštностech žáků třídy a o jejich rodinném zázemí.

Více na:

<http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-a-pokyny>

Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních

Příloha PP č. 5: Krizový plán školy 2019 /2020

Č.j. G - 222/2018

Obsah:

A. Krizové situace

1. Užívání tabákových výrobků
2. Nález a požití alkoholu
3. Jiné omamné a psychotropní látky
4. Krádeže, vandalismus
5. Šikana
6. Kyberšikana
7. Šikana učitele
8. Nošení zbraní a předmětů ohrožující zdraví
9. Útok (na učitele)
10. Asistence u rvačky
11. Záškoláctví

B. Výchovná opatření

A. Krizové situace

1. Užívání tabákových výrobků

Ve všech vnitřních i vnějších prostorách školy je zakázáno kouřit.

1. V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci tabákových výrobků v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí pořádaných školou, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.
2. Tabákový výrobek je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
3. Pedagogický pracovník dále postupuje dle školního řádu školy – o události sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka (odkud, od koho má tabákový výrobek).
4. Je informován ŠMP (ten založí záznam do své agendy).
5. Třídní učitel nebo ŠMP informuje zákonného zástupce žáka a vedení školy.
6. V závažných případech (zejména s ohledem na věk nebo chování dítěte) a jestliže se jednání opakuje, vyrozumí škola OSPOD.
7. Z konzumace tabákových výrobků je ve škole potřeba vyvodit sankce dle platného školního řádu.

2. Nález a požití alkoholu

1. Pokud je žák přistižen při konzumaci alkoholu v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných je okamžitě nutné mu v další konzumaci zabránit.
2. Alkohol je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
3. Podle závažnosti momentálního stavu žáka posoudí pedagogický pracovník, jestli mu nehrozí nějaké nebezpečí.
4. V případě, kdy je žák pod vlivem alkoholu do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a zavolá lékařskou službu první pomoci.
5. Pedagogický pracovník informuje zákonného zástupce žáka.
6. Pokud žák není schopen pokračovat ve vyučování, vyrozumí škola zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.
7. Jestliže je zákonný zástupce nedostupný, vyrozumí škola OSPOD a vyčká jeho pokynů.
8. Třídní učitel nebo ŠMP sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka (odkud, od koho má alkohol), toto založí ŠMP do své agendy a informuje vedení školy.
9. Jestliže se situace opakuje, splní škola oznamovací povinnost k OSPOD.
10. V případě žákova zájmu nebo zájmu jeho zákonných zástupců, poskytne škola potřebné informace o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace.
11. Z konzumace alkoholu ve škole je třeba vyvodit sankce dle platného školního řádu. Za nebezpečné a protiprávní jednání je rovněž považováno navádění jiných žáků k užívání alkoholických nápojů. Stejný postup platí i v případě, kdy pedagogický pracovník zjistí, že žák přišel do školy pod vlivem alkoholu a kdy nelze prokázat, že se žák intoxikoval ve škole.

Nález alkoholu ve škole:

A. Pokud pracovník školy nalezne v prostorách školy **alkohol**, postupuje takto:

1. Tekutinu nepodrobuje žádnému testu ke zjištění jeho chemické struktury
2. O nález okamžitě uvědomí vedení školy.
3. Nalezenou tekutinu uloží u vedení školy pro případ usvědčujícího důkazu.
4. Je zaznamenám stručný záznam o události.

B. Pokud pracovník školy zadrží **alkohol u některého žáka**, postupuje takto:

1. Zabavenou tekutinu nepodrobuje žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
2. O nález okamžitě uvědomí vedení školy.
3. Je sepsán stručný záznam s vyjádřením žáka, u kterého byl alkohol nalezen (datum, místo, čas nálezu a jméno žáka). Zápis podepíše i žák, u kterého byl alkohol nalezen (nebo ten, který jej

odevzdal). V případě, že podepsat odmítá, uvede pracovník tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomen VP, ŘŠ nebo ŠMP.

4. Je informován ZZ žáka, v případě opakovaného nálezu u téhož žáka, i OSPOD.

5. V případě podezření, že alkohol obsahuje i jiné příměsi a byl nalezen u žáka, který se jím intoxikoval, předají zajištěnou tekutinu přivolanému lékaři.

3. Jiné omamné a psychotropní látky

Zakázána je výroba, distribuce, přechovávání, šíření i propagace OPL, a to bez ohledu na věk žáka a prostředí, ve kterém by k tomu docházelo. Zakázáno je rovněž navádění k užívání těchto látek. Škola stanovuje zákaz užívání OPL a jejich distribuci a přechovávání. Současně stanovuje zákaz vstupu do školy pod jejich vlivem. Dále stanovuje sankce za porušení zákazu ve školním řádu. Porušení bude vždy projednáváno na pedagogické radě za účelem hodnocení klasifikace chování žáka. Ten, kdo se hodnověrným způsobem dozví, že jiný připravuje nebo páchá trestný čin nedovolené výroby a držení omamných a psychotropních látek a jedů podle §187 a §188 a spáchání nebo dokončení takového trestního činu nepřekazí, se sám vystavuje trestnímu stíhání. Překazit takový čin lze tím, že ho včas oznámí orgánům Policie ČR nebo státnímu zástupci.

Konzumace OPL ve škole:

1. V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci OPL v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.
2. Návykovou látku je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
3. Podle závažnosti momentálního stavu žáka pedagogický pracovník posoudí, jestli mu nehrozí nějaké nebezpečí.
4. V případě, kdy je žák pod vlivem OPL do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a volá lékařskou službu první pomoci.
5. Jestliže akutní nebezpečí nehrozí, vyrozumí pedagogický pracovník vedení školy.
6. Škola informuje zákonného zástupce žáka.
7. V případě, že žák není schopen pokračovat ve vyučování, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.
8. Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola OSPOD a vyčká jeho pokynů. Škola může od OSPODu vyžadovat pomoc.
9. Škola splní oznamovací povinnost k OSPODu. Oznamovacím místem je příslušný odbor obce s rozšířenou působností podle místa bydliště dítěte.
10. V případě žákova zájmu nebo zájmu jeho zákonných zástupců, poskytne škola informace o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace.

11. Z konzumace OPL ve škole je třeba vyvodit sankce dle platného školního řádu. Je nutné rozlišovat distributora od uživatele. Uživatel je nebezpečný pouze sobě, distributor všem. Distribuce je trestným činem, užívání OPL je porušením školního řádu.

12. Navádění jiných žáků k užívání návykových látek je považováno rovněž za nebezpečné a protiprávní jednání.

Distribuce OPL ve škole:

Distribuce OPL je v ČR považována za protiprávní jednání. Je proto zakázána a může být kvalifikována jako trestný čin. Množství, které žák distribuuje, není nijak rozhodující.

Přechovávání OPL je vždy protiprávním jednáním. Množství, které u sebe žák v danou chvíli má, je rozhodující pro to, aby toto protiprávní jednání bylo blíže specifikováno buďto jako přestupek nebo v případě množství většího než malého jako trestný čin, ale toto množství nemusí mít žádný vliv na kázeňský postih, který je stanoven školním řádem.

Nález OPL ve škole

A. V případě, kdy pracovníci školy **naleznou v prostorách školy** látku, kterou považují za omamnou nebo psychotropní, postupují takto:

1. Látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
2. Okamžitě informují vedení školy.
3. Za přítomnosti dalšího pracovníka školy vloží látku do obálky, napíše datum, čas, místo nálezů a obálku přelepí. Přelep opatří razítkem školy a svým podpisem a uschovají ji do školního trezoru.
4. Vedení školy vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky.

B. V případě, kdy pracovníci školy zadrží **u některého žáka** látku, kterou považují za omamnou nebo psychotropní, postupují takto:

1. Látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
2. Okamžitě informují vedení školy.
3. O nálezů sepiší stručný záznam s vyjádřením žáka, u kterého byla látka nalezena (datum, místo, čas nálezů a jméno žáka). Zápis podepíše i žák, u kterého byla látka nalezena, nebo který látku odevzdal. V případě, že podepsat odmítá, uvede pracovník tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomen ŘŠ, jeho zástupce, popřípadě ŠMP.
4. O nálezů látky je informována Policie ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky.
5. Škola informuje zákonného zástupce žáka. (určit kdo!)

6. V případě, že je látka nalezena u žáka, který se jí intoxikoval, předá škola látku zajištěnou výše uvedeným způsobem přivolanému lékaři (možnost usnadnění léčby, neboť u řady jedů jsou známy protijedy). Další postup nutný k identifikaci látky pak zajistí Policie ČR.

C. V případě, kdy pracovníci školy **mají podezření**, že některý z žáků má nějakou OPL u sebe postupují takto:

1. Jedná se o podezření ze spáchání trestného činu nebo přestupku, a proto řešení této situace spadá do kompetence Policie ČR.
2. Pracovník školy, který má toto podezření okamžitě informuje ředitelku školy, popřípadě jejího zástupce. Pokud nejsou přítomni, informuje ŠMP.
3. Vedení školy informuje Policii ČR, zkonzultují s ní další postup.
4. Škola informuje zákonného zástupce žáka.
5. Žák je izolován od ostatních do příjezdu Policie ČR, je nutné ho mít neustále pod dohledem. U žáka se za žádných okolností neprovádí osobní prohlídka, ani prohlídka jeho věcí.
6. Po příjezdu Policie ČR se postupuje škola dle jejich instrukcí.

4. Krádeže, vandalismus

Krádeže a ničení majetku školy jsou nejčastějšími formami protiprávního jednání, se kterými se setkáváme ve školním prostředí.

Postup při nahlášení krádeže žákem:

1. Pořídit záznam na základě výpovědi poškozeného.
2. Věc ohlásit na Policii ČR nebo poučit zákonného zástupce poškozeného žáka, že má tuto možnost.
3. V případě, že je znám pachatel, je třeba nahlásit věc na OSPOD (je-li pachatel mladší 18 let) a současně předat věc orgánům činným v trestním řízení.

Postup při vzniku škody (vandalismus):

Každý je zodpovědný za škody, které svým jednáním způsobil, a proto po něm bude škola požadovat náhradu, jestliže škodu způsobil úmyslně nebo z nedbalosti.

1. Vznikne-li škoda na školním majetku, je třeba o celé záležitosti vyhotovit záznam a pokusit se odhalit viníka.
2. O vzniklé škodě je informován ŘŠ.
3. V případě, že škola viníka zná, může na něm (respektive jeho zákonném zástupci) vymáhat náhradu škody.
4. V případě, že nedojde mezi zákonnými zástupci nezletilého dítěte a školou k dohodě o náhradu školy, může škola náhradu vymáhat soudní cestou.

5. Šikana viz příloha PP č. 2

6. Kyberšikana

Kyberšikanu definujeme jako zneužití informačních komunikačních technologií, zejména pak mobilních telefonů a internetu, k takovým činnostem, které mají někoho záměrně ohrozit, ublížit mu. Podobně jako u šikany tváří v tvář se jedná o úmyslné chování, kdy je oběť napadána útočníkem nebo útočníky. Povaha a provedení útoků pak určují její závažnost. Postup:

1. při zjištění kyberšikany je informován ŘŠ a ŠMP
2. zajistí se ochrana oběti
3. zajistí se dostupné důkazy
4. vyšetření vzniklé situace, v případě potřeby zajistit pomoc a podporu externího pracovníka (Policie ČR, Městská policie, KMP aj.)
5. informování rodičů oběti i agresora
6. potrestání viníků dle platného školního řádu
7. práce s třídním kolektivem, prevence další budoucí kyberšikany

7. Šikana učitele

a. Šikana ze strany žáků:

1. Pedagog v pozici oběti šikany, či pedagog, který je takovéto situace svědkem vyhledá okamžitě pomoc. Obrací se na ŘŠ, ŠMP, VP nebo na jiného pedagogického pracovníka.
2. O vzniklé situaci je informován ŘŠ.
3. Pokud se jedná o situaci ohrožující zdraví, či bezpečí pracovníka, ŘŠ přivolá Policii ČR, zajistí pomoc externího specialisty.
4. Školní preventivní tým zajistí další šetření
  - rozhovor s obětí
  - rozhovor se svědky
  - rozhovor s agresorem / či skupinou agresorů – je zajištěno, že se nemohou domlouvat na společné výpovědi, **nikdy nedochází ke konfrontaci**
  - z rozhovoru se provádí zápis
  - pokud není ŘŠ vyšetřování přítomen, je o výsledcích okamžitě informován.
5. ŘŠ informuje ZZ agresorů o vzniklé situaci a pozve je do školy k pohovoru s výchovnou komisí
6. Výchovná komise projedná se zákonnými zástupci žáka další postup
7. Provede se zápis z jednání VK – podepíše jej všichni přítomní.
8. ŘŠ udělí agresorovi/agresorům výchovné opatření v souladu se školním řádem.
9. ŘŠ informuje Policii ČR či OSPOD, pokud došlo k závažnějšímu případu šikanování.
10. ŠMP a třídní učitel zajistí následnou práci s třídním kolektivem.
11. ŘŠ nabídne pedagogovi odbornou pomoc a podporu.

b. Šikana učitele ze strany vedení (nejčastěji jako *bossing*), **kolegů** (nejčastěji jako *mobbing*), **podřízených kolegů** (nejčastěji jako *staffing*), nebo šikana **ze strany zákonných zástupců** postrádá aspekt rizikového chování žáků. Tyto formy šikany patří do pracovněprávní problematiky a postupy řešení vymezuje zákoník práce, případně trestní zákoník či občanský zákoník.

8. Nošení zbraní a předmětů ohrožujících zdraví

Je zakázáno nosit do školy a používat věci nebezpečné pro zdraví a život svůj a ostatních osob (obušky, hvězdice, tyče, struny, střelné zbraně, výbušniny, třaskaviny, petardy, zápalky a zapalovače, pornografický materiál, chemikálie...)

Postup v případě zjištění vnesení nebezpečných předmětů žákem do objektu školy:

- Informovat ŘŠ/VP/ŠMP
- Zajistit nebezpečnou věc
- Okamžitě informovat zákonné zástupce žáka a vyzvat ho ke školní návštěvě, kde mu bude věc předána

9. Útok na učitele

Doporučený postup:

- nedohadovat se, snížit hlas do klidnější polohy, mluvit spisovně, jasně a snažit se hovor ukončit nějak neutrálně. „Nechme to být, možná jsem to přesně nepochopil.“ „Dobře, máme toho asi dneska všichni dost...“ „Jestli jsem tě naštvál, tak promiň.“
- uklidnit agresora (nezáleží na tom, kdo je v právu), podpora zbytku třídy, udržet třídu na své straně

10. Asistence u rvačky

Doporučený postup:

- zasahovat rozumně až ve chvíli, kdy se účastníci trochu unaví
- moc se do toho neplést, hádky a pokřiky patří k věci.
- Omezte se na stručné vysvětlení, že problémy se dají řešit i jinak.
- Soustřeďte se hlavně na případná zranění a jejich ošetření.
- O události proveďte zápis.

11. Záškoláctví

Školní docházku žáků eviduje třídní učitel.

Nepřítomnost žáka ve škole omlouvá zákonný zástupce žáka.

Doba a způsob uvolňování žáka ze školního vyučování je stanovena školním řádem.

Neomluvené nepřítomnosti žáka informuje třídní učitel vedení školy.

Škola informuje zákonné zástupce o zjištěném záškoláctví.

Podle počtu neomluvených hodin jsou uděleny sankce podle Školního řádu.

B. Výchovná opatření

Pro potrestání aktérů/agresorů lze užít následující výchovná opatření:

- napomenutí a důtka TU, důtka ŘŠ
- podmíněné vyloučení a vyloučení ze studia
- převedení do jiné třídy

V mimořádných situacích je možnost užít i jiná opatření:

- ředitel školy doporučí rodičům či ZZ dobrovolné umístění dítěte do pobytového oddělení SVP, případně doporučí realizovat dobrovolný diagnostický pobyt žáka v místě příslušném diagnostickém ústavu,
- ředitel školy podá návrh orgánu sociálně právní ochrany dětí k zahájení práce s rodinou, případně k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření či ústavní výchovy s následným umístěním v diagnostickém ústavu.

Příloha PP č. 6 : Terminologie a seznam zkratek

Specifická primární prevence – aktivity a programy, které jsou zaměřeny specificky na předcházení a omezování výskytu jednotlivých forem rizikového chování žáků. Jedná se o:

- a) všeobecnou prevenci, která je zaměřena na širší populaci, aniž by byl dříve zjišťován rozsah problému nebo rizika,
- b) selektivní prevenci, která je zaměřena na žáky, u nichž lze předpokládat zvýšený výskyt rizikového chování,
- c) indikovanou prevenci, která je zaměřena na jednotlivce a skupiny, u nichž byl zaznamenán vyšší výskyt rizikových faktorů v oblasti chování, problematických vztahů v rodině, ve škole nebo s vrstevníky.

Nespecifická primární prevence – veškeré aktivity podporující zdravý životní styl a osvojování pozitivního sociálního chování prostřednictvím smysluplného využívání a organizace volného času, například zájmové, sportovní a volnočasové aktivity a jiné programy, které vedou k dodržování určitých společenských pravidel, zdravého rozvoje osobnosti, k odpovědnosti za sebe a své jednání. Tento typ prevence je významný v kontextu aplikace různých efektivních a vyhodnotitelných specifických programů.

Seznam použitých zkratek:

PP preventivní program

ŠMP školní metodik prevence

VP výchovná poradkyně

ŠPZ školní poradenské zařízení

ŠVP školní vzdělávací program

PPP pedagogicko-psychologická poradna

PPP – poruchy příjmu potravy

(P)SPJ (prevence) sociálně patologických jevů, nově Prevence rizikového chování

PRCh Prevence rizikového chování

NL návykové látky

DofE – program „Cena Vévody z Edinburghu“

DOD den otevřených dveří

ZZ – zákonný zástupce

Příloha PP č. 7: Důležité kontakty

Školní metodik prevence: Mgr. Erika Jiroušová, jirousova@gympolicka.cz, 732142783

Výchovná poradkyně: RNDr. Marta Najbertová, najbertova@gympolicka.cz, 461 722 102

Okresní metodik prevence - PhDr. Petra Novotná, tel: 465521296, 776611695

Mgr. Markéta Sychrová, 777914460

Psycholožka PPP - Mgr. Vlasta Tvrdíková, konzultace lze dohodnout na tel.: 775 575 484

Krajský metodik prevence – Mgr. Renata Černíková, tel: 466026240

Středisko volného času Mozaika – Zdeňka Švecová, tel. 461 725 352, 736 761 281

Alfa Svitavy – středisko výchovné péče, preventivní programy, tel. 731 712 458

OSPOD Polička- Bc. Martina Černíková , Tel: 461 723 844

Policie ČR – Polička 420 974 578 731

Záchranka 155

Linka tísňového volání 156, 112

Policie 158

Dětský lékař - MUDr. M. Plšek, tel. 420 461 723 047, +420 777 470 804

Psychiatrická ambulance

- prim. MUDr. Zdeňka Kovářová, Oddělení psychiatrie a psychoterapie s psychosomatikou, Svitavy, tel: 461569341, 461569208,
- MUDr. Jarmila Novotná, tel. 461 722 155, Polička Smetanova 55, 572 01 Polička
- Olomouc, Linka pomoci Psychiatrické kliniky Fakultní nemocnice s celorepublikovou působností, telefon: 588441111

Linka důvěry pro pedagogy – 841 220 220 (po-pá 8-16)

Linka bezpečí (nonstop, zdarma) 800 155 555, 116 111

pomoc@linkabezpeci.cz, chat: chat.linkabezpeci.cz

Linka důvěry s celorepublikovou působností: 465524252

Poruchy příjmu potravy – Linka Anabell - 774 467 293 (po, st, čt, pá: 8-16h, út: 10-18h.)

Internetové poradenství Prev-Centrum <http://www.prevcentrum.cz>

Internetové poradenství, Drogová poradna – SANANIM, www.drogovaporadna.cz

Lexus (Sociální a adiktologické služby pro uživatele nelegálních drog, alkoholu, patologické hráče a jejich blízké, poskytované ambulantní formou.) 420 734 316 540